

EXPUNERE DE MOTIVE

Îngrijirea copiilor abandonati a fost întotdeauna un subiect de mare importanță în societatea noastră, având rădăcini adânci în legislația națională și în politicile sociale.

Prin Decretul Regal nr. 1845/22.08.1936, cu privire la organizarea Ministerului Muncii, Sănătății și Ocrotirii Sociale s-a propus înființarea a treisprezece centre de ocrotire a copiilor cu vârsta de la 0 la 16 ani în diferite puncte geografice ale țării, inclusiv la București. Cinci dintre aceste centre erau deja înființate în anii 1902 – 1903, conform Legilor VIII și XXI din 1901. Acestea funcționau în Arad, Cluj, Oradea Mare, Târgu Mureș și Timișoara.

Un aspect important subliniat în cadrul Conferinței pentru studiul problemei ocrotirii copiilor din 1942 organizată de Ministerul Sănătății și Ocrotirilor Sociale a fost recunoașterea problemelor grave cu care se confruntă azilurile și orfelinatele de la acea vreme. Participanții la conferință au determinat că aceste instituții nu numai că nu ofereau un mediu propice dezvoltării fizice, ci constituiau “morminte pentru sufletul copiilor” care trăiau în ele. Această formulare poetică, însă cutremurătoare, ilustrează profunditatea suferinței trăite de copii în sistemul de protecție socială al acelei perioade. În plus, s-a propus că soluția optimă pentru ocrotirea copiilor separați de familie să fie plasarea lor în familii de plasament, abordare care rămâne un deziderat actual pe agenda națională.

Cu toate astea, regimul comunist a dus însă la o exacerbare a problemelor sociale, declanșată în 1966, prin Decretului 770, care reglementa întreruperea de sarcină și anulează Decretul 463/1957, rezultând într-o creștere alarmantă a numărului orfanilor. Politica pronatalistă, combinată cu sărăcia extremă, a condus la centralizarea națională a copiilor, culminând cu înființarea unor leagăne și case de copii. Aceste instituții, în ciuda gestionării predominante de către medici, nu au reușit să ofere un mediu favorabil dezvoltării emoționale a copiilor, ceea ce a afectat grav bunăstarea acestora. La începutul anilor 1990, România se confrunta cu o realitate sumbră, având peste 170.000 de copii instituționalizați, ceea ce a dus la scurgerea unor imagini cutremurătoare despre condițiile de trai din aceste centre. Aceste imagini dezvăluie copii legați de paturi, pereți plini de copii înghesuiți într-

o singură încăpere, copii cu dizabilități, bolnavi de SIDA, condiții precare de igienă, medicamentație excesivă și lipsa de îngrijire adecvată. Deși aceste situații nu erau obligatoriu reprezentative pentru toate centrele, faptul că proveneau din instituțiile pentru copii considerați "irecuperabili" .

Raportat la perioada contemporană, trebuie remarcat faptul că în anii comunismului, sistemul de asistență socială era marcat de neglijență și absența unei înțelegeri globale a nevoilor copiilor. Reformele din domeniu, deși necesare, s-au derulat extrem de lent și adesea cu dificultăți majore. Abuzurile fizice și psihice erau frecvente, iar lacunele structurale din legea 3/1970, în vigoare până în 1997 (înlocuirea ei cu Ordonanța de Urgență 26/1997), au propulsat un număr mare de probleme semnificative, inclusiv lipsa de personal și abuzuri sistematice.

Imagini apărute după Revoluție putem găsi în presa audiovizuală și există nenumărate mărturii cu privire la fenomenul abandonului și a condițiilor de trai în centre din perioada comunistă (dar și de la începutul anilor '90) care arată faptul că situația copiilor abandonați era departe de a fi în concordanță cu drepturile copilului și cu nevoile sale de protecție. Pe lângă aceste mărturii, există rapoarte și documente care arată faptul că abuzul și violența erau prezente în centrele de plasament, adică centrele mamut. În plus, abandonul nu reprezenta, așa cum am menționat anterior, o ultimă variantă pe care să o aleagă părinții.

Ca urmare a acestor aspect, considerăm necesară realizarea unei reparații față de copiii instituționalizați în anii 1966-1997, drept pentru care am inițiat legea prin care acordăm o serie de drepturi financiare și morale acestor persoane.

PREȘEDINTE
LAURA VICOT